

31989L0107

11.2.1989

JURNALUL OFICIAL AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE

L 40/27

DIRECTIVA CONSILIULUI
din 21 decembrie 1988
de apropiere a legislațiilor statelor membre privind aditivii alimentari autorizați pentru utilizarea în
produsele alimentare destinate consumului uman

(89/107/CEE)

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special articolul 100a,

având în vedere propunerea Comisiei,

în colaborare cu Parlamentul European ⁽¹⁾,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social ⁽²⁾,

întrucât diferențele dintre legislațiile interne privind aditivii alimentari și condițiile de utilizare a acestora împiedică libera circulație a produselor alimentare; întrucât acestea pot crea condiții favorabile concurenței neloiale, prin aceasta afectând direct instituirea sau funcționarea pieței comune;

întrucât este, așadar, necesară apropierea legislațiilor;

întrucât aceste cerințe ar trebui incluse într-o directivă cuprinzătoare, întocmită în etape, dacă este necesar;

întrucât întocmirea listelor cu categoriile de aditivi alimentari care urmează să fie cuprinși în directivă este o problemă care va fi decisă de Consiliu, care hotărăște în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 100a din tratat;

întrucât utilizarea aditivilor alimentari care aparțin acestor categorii ar trebui autorizată numai pe baza unor criterii științifice și tehnologice agreeate, stabilite de Consiliu;

întrucât la întocmirea listelor cu aditivi și a condițiilor pentru folosirea lor, Comitetul științific pentru alimentație, instituit prin Decizia 74/234/CEE a Comisiei ⁽³⁾, ar trebui consultat înainte de adoptarea dispozițiilor de natură să influențeze sănătatea publică;

întrucât trebuie să fie posibilă adoptarea listei cu aditivi autorizați în lumina evoluțiilor tehnico-științifice; întrucât, în acest caz, ar fi indicat să existe, pe lângă regulamentul de procedură prevăzut de tratat, un sistem care să permită statelor membre să contribuie, prin adoptarea de măsuri interne tranzitorii, la identificarea unei soluții comunitare;

întrucât stabilirea criteriilor de puritate pentru acești aditivi alimentari și alcătuirea metodelor de analiză și prelevare de probe sunt probleme tehnice care urmează a fi încredințate Comisiei;

întrucât dispozițiile comunitare existente cu privire la coloranți, conservanți, antioxidanți, și emulgatori, stabilizatori, coagulanți și agenți gelifianți vor necesita modificări în funcție de prezenta directivă;

întrucât, în toate cazurile în care Consiliul împuternicește Comisia să pună în aplicare normele referitoare la produsele alimentare, ar trebui să se prevadă o procedură care să instituie o cooperare strânsă între statele membre și Comisie în cadrul Comitetului permanent pentru produsele alimentare, instituit prin Decizia 69/414/CEE a Comisiei ⁽⁴⁾,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Articolul 1

(1) Prezenta directivă se aplică aditivilor alimentari ale căror diverse categorii sunt prevăzute de anexa I și care sunt folosiți sau urmează a fi folosiți ca ingrediente în procesul de fabricare sau preparare a unui produs alimentar și care sunt încă prezenți în produsul final, chiar dacă într-o formă modificată, numiți în continuare „aditivi alimentari”.

(2) În sensul prezentei directive, prin „aditiv alimentar” se înțelege orice substanță care în mod obișnuit nu este consumată ca aliment în sine și care în mod obișnuit nu este folosită ca ingredient caracteristic al alimentației, indiferent dacă are sau nu valoare nutritivă, a cărei adăugare intenționată în alimente în scop tehnologic în procesul de fabricare, prelucrare, preparare, tratare, ambalare, transport sau depozitare a acestor alimente are drept rezultat sau este de așteptat să aibă drept rezultat transformarea directă sau indirectă a acestuia sau a produselor sale secundare într-o componentă a produselor alimentare respective.

⁽¹⁾ JO C 99, 13.4.1987, p. 65 și JO C 12, 16.01.1989.

⁽²⁾ JO C 328, 22.12.1986, p. 5.

⁽³⁾ JO L 136, 20.5.1974, p. 1.

⁽⁴⁾ JO L 291, 19.11.1969, p. 9.

- (3) Prezenta directivă nu se aplică:
- (a) adjuvanților tehnologici ⁽¹⁾;
  - (b) substanțelor folosite pentru protejarea plantelor sau a produselor din plante în conformitate cu normele comunitare privind protejarea plantelor;
  - (c) aromelor folosite în produsele alimentare, care intră în sfera de aplicare a Directivei 88/388/CEE a Consiliului ⁽²⁾;
  - (d) substanțelor adăugate la produsele alimentare ca agenți nutritivi (de exemplu, minerale, oligoelemente sau vitamine).

Articolul 2

(1) În legătură cu oricare dintre categoriile de aditivi alimentari prevăzute la anexa I, pentru care au fost alcătuite liste în conformitate cu articolul 3 alineatul (3), numai aditivii alimentari incluși în aceste liste pot fi folosiți la producerea sau prepararea produselor alimentare și numai în condițiile de utilizare specificate pentru aceștia.

(2) Includerea aditivilor alimentari în una dintre categoriile de la anexa I se face pe baza funcției principale atribuite în mod normal aditivului alimentar respectiv. Cu toate acestea, repartizarea aditivului într-o anumită categorie nu exclude posibilitatea ca acesta să fie autorizat pentru mai multe funcțiuni.

(3) Aditivii alimentari se includ într-o listă în baza criteriilor generale prevăzute la anexa II.

Articolul 3

(1) Se adoptă dispoziții speciale în legătură cu aditivii din categoriile prezentate în anexa I, în cadrul unei directive cuprinzătoare, incluzând în special directivele specifice existente cu privire la categoriile specifice de aditivi. Cu toate acestea, directiva respectivă poate fi elaborată în etape.

(2) Consiliul, hotărând la propunerea Comisiei în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 100a din tratat, adoptă:

- (a) o listă cu aditivii a căror utilizare este autorizată prin excluderea tuturor celorlalți;

⁽¹⁾ În sensul prezentei directive, prin „adjuvant tehnologic” se înțelege orice substanță care nu este folosită ca ingredient alimentar în sine, folosită în mod intenționat la prelucrarea materiilor prime, a alimentelor ori a ingredientelor acestora pentru a realiza un anumit obiectiv tehnologic în timpul tratării sau prelucrării și care poate avea drept rezultat prezența neintenționată, dar inevitabilă din punct de vedere tehnologic, a reziduurilor acestei substanțe sau a derivatelor sale în produsul final, cu condiția ca aceste reziduuri să nu prezinte riscuri pentru sănătate și să nu aibă efect tehnologice asupra produsului final.

⁽²⁾ JO L 184, 15.7.1988, p. 61.

- (b) lista produselor alimentare la care pot fi adăugați acești aditivi, condițiile în care pot fi adăugați și, după caz, o limitare a scopului tehnologic al utilizării lor;

- (c) normele cu privire la aditivii folosiți ca substanțe și solvenți purtători, inclusiv criteriile de puritate, după caz.

(3) Se adoptă următoarele în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 11:

- (a) criteriile de puritate pentru aditivii în cauză;
- (b) după caz, metodele de analiză necesare pentru verificarea îndeplinirii criteriilor de puritate menționate la litera (a);
- (c) după caz, procedura de prelevare a probelor și metodele de analiză calitativă și cantitativă a aditivilor alimentari din produsele alimentare;
- (d) alte norme necesare pentru asigurarea conformității cu prevederile articolului 2.

Articolul 4

(1) În cazul în care un stat membru, în urma unor informații noi sau a reevaluării informațiilor existente, efectuate de la adoptarea prezentei directive sau a directivei cuprinzătoare menționate la articolul 3, are temeiuri precise pentru a considera că folosirea aditivilor în produsele alimentare, chiar dacă aceasta se face cu respectarea prezentei directive sau a oricărei liste alcătuite în conformitate cu articolul 3, pune în pericol sănătatea umană, statul membru respectiv poate suspenda sau restrânge temporar aplicarea prevederilor în cauză pe teritoriul său. Statul membru informează de îndată celelalte state membre și Comisia cu privire la aceasta și își motivează decizia.

(2) Comisia examinează motivele prezentate de statul membru menționat la alineatul (1) cât mai curând posibil în cadrul Comitetului permanent pentru produse alimentare, iar apoi emite avizul și adoptă măsurile corespunzătoare.

(3) În cazul în care Comisia consideră că sunt necesare modificări la prezenta directivă sau la directiva cuprinzătoare menționată la articolul 3 în vederea rezolvării dificultăților menționate la alineatul (1) și a protejării sănătății umane, aceasta va iniția procedura prevăzută la articolul 11, în scopul adoptării modificărilor respective; statul membru care adoptă măsurile de protecție le poate menține în vigoare în acest caz, până la adoptarea modificărilor.

Articolul 5

(1) Pentru a ține seama de evoluțiile științifice și tehnice care au avut loc de la adoptarea listei în conformitate cu articolul 3, un stat membru poate autoriza în mod provizoriu comercializarea și

folosirea pe teritoriul său a unui aditiv din una dintre categoriile menționate în anexa I și neincluse pe lista relevantă, cu condiția îndeplinirii următoarelor condiții:

- (a) autorizația se limitează la o perioadă de maxim doi ani;
- (b) statul membru se asigură că produsele alimentare care conțin un aditiv pe care l-a autorizat vor fi monitorizate oficial;
- (c) în autorizație, statul membru poate solicita ca produsele alimentare fabricate cu aditivul respectiv să poarte o indicație specială.

(2) Statul membru comunică celorlalte state membre și Comisiei textul oricărei decizii de autorizare adoptată în conformitate cu alineatul (1), în termen de două luni de la data intrării în vigoare a deciziei.

(3) Înainte de încheierea perioadei de doi ani prevăzute la alineatul (1) litera (a), statul membru poate solicita Comisiei să includă pe lista adoptată în conformitate cu articolul 3 aditivul care a făcut obiectul autorizării la nivel național în conformitate cu alineatul (1) din prezentul articol. În același timp, statul membru furnizează informațiile care, după părerea sa, justifică această includere și va indica în ce mod va fi folosit aditivul. În cazul în care Comisia consideră că această solicitare este întemeiată, va pune în funcțiune procedura prevăzută la articolul 100a din tratat în vederea modificării listei adoptate în conformitate cu articolul 3. Consiliul hotărăște la propunerea Comisiei, în termen de 18 luni de la data la care problema i-a fost sesizată.

(4) În cazul în care, în termenul de doi ani prevăzut la alineatul (1), Comisia nu înaintează o propunere în conformitate cu alineatul (3) sau dacă Consiliul nu hotărăște în termenul de 18 luni prevăzut la alineatul (3), autorizația emisă la nivel național trebuie anulată. În același timp, orice autorizație acordată de alt stat membru pentru același aditiv trebuie anulată.

(5) O nouă autorizație națională pentru același aditiv nu se poate acorda decât în cazul în care este justificată de o evoluție științifică sau tehnică care a avut loc de la data anulării prevăzute la alineatul (4).

Articolul 6

Dispozițiile care pot avea efect asupra sănătății publice se adoptă după consultarea Comitetului științific pentru alimentație.

Articolul 7

(1) Aditivii alimentari care nu sunt destinați vânzării către consumatorul final pot fi comercializați numai dacă ambalajele sau containerele acestora conțin următoarele informații, care trebuie să fie ușor observabile, clar lizibile și indelebile:

- (a) — pentru aditivii alimentari comercializați singuri sau în combinație unul cu celălalt, pentru fiecare aditiv în parte, denumirea stabilită de oricare dintre prevederile comunitare aplicabile și numărul CEE sau, în lipsa unei asemenea dispoziții, o descriere a aditivului suficient de precisă pentru a putea fi deosebit de aditivii cu care ar putea fi confundat, în ordinea descrescătoare a procentului de greutate din total,
  - în cazul în care în aditivi sunt încorporate alte substanțe, materiale sau ingrediente alimentare pentru a facilita depozitarea, vânzarea, standardizarea, diluarea sau dizolvarea aditivului alimentar sau aditivi alimentari, denumirea aditivului în conformitate cu prima liniuță și indicarea fiecărei componente în ordinea descrescătoare a procentului de greutate din total;
- (b) — precizarea „pentru utilizare în alimentație”,
  - precizarea „utilizare restrânsă în alimentație” sau
  - o referire mai specifică la scopul utilizării în alimentație;
- (c) după caz, condițiile de utilizare și depozitare;
- (d) instrucțiunile de folosire, în cazul în care omiterea acestora ar împiedica utilizarea corectă a aditivului;
- (e) o mențiune care să permită identificarea lotului;
- (f) numele sau denumirea comercială și sediul producătorului sau ambalatorului, sau a unui vânzător stabilit în Comunitate;
- (g) indicarea procentului tuturor componentelor care fac obiectul unei limitări cantitative într-un produs alimentar sau informații adecvate cu privire la compoziție pentru a permite cumpărătorului să se conformeze tuturor dispozițiilor comunitare sau, în lipsa acestora, dispozițiilor de drept intern aplicabile alimentului. În cazul în care aceeași limitare cantitativă se aplică unui grup de componente utilizate singure sau în combinație, procentul combinat poate fi indicat printr-o singură cifră;
- (h) cantitatea netă;
- (i) orice alte informații prevăzute de directiva cuprinzătoare menționată la articolul 3.

(2) Prin derogare de la alineatul (1), informațiile solicitate la litera (a) a doua liniuță și literele de la (d) la (g) pot figura numai în documentele referitoare la transport, care vor fi furnizate o dată cu sau înaintea livrării, cu condiția ca mențiunea „destinat fabricării de produse alimentare și nu vânzării cu amănuntul” să figureze într-un loc vizibil de pe ambalajul sau containerul produsului în cauză.

Articolul 8

Aditivii alimentari destinați vânzării către consumatorul final pot fi comercializați numai în cazul în care pe ambalajele sau conținuturile acestora figurează următoarele informații care trebuie să fie ușor observabile, clar lizibile și indelebile:

- (a) denumirea sub care se vinde produsul. Această denumire trebuie să fie alcătuită din numele stabilit de oricare dintre dispozițiile comunitare aplicabile produsului în cauză și din numărul CEE sau, în lipsa acestor dispoziții, din descrierea suficient de precisă a produsului pentru a permite deosebirea acestuia de produsele cu care ar putea fi confundat;
- (b) informațiile solicitate la articolul 7 alineatul (1) literele de la (a) la (f) și litera (h);
- (c) data valabilității minime în sensul articolului 9 din Directiva 79/112/CEE a Consiliului ⁽¹⁾;
- (d) orice alte informații prevăzute de directiva cuprinzătoare menționată la articolul 3.

Articolul 9

Articolele 7 și 8 nu aduc atingere actelor cu putere de lege sau actelor administrative mai detaliate sau mai cuprinzătoare cu privire la greutate și dimensiuni sau care se aplică la prezentarea, ambalarea și etichetarea substanțelor și preparatelor periculoase sau la transportul acestor substanțe.

Articolul 10

Statele membre se abțin de la stabilirea unor cerințe mai detaliate decât cele prevăzute la articolele 7 și 8 cu privire la modul în care vor fi indicate mențiunile prevăzute.

Mențiunile prevăzute la articolele 7 și 8 sunt indicate într-un limbaj ușor de înțeles de către cumpărători, în cazul în care nu au fost luate alte măsuri pentru a asigura informarea cumpărătorului. Prezenta dispoziție nu interzice prezentarea mențiunilor în cauză în mai multe limbi.

Articolul 11

(1) În cazul în care se urmează procedura prevăzută de prezentul articol, președintele sesizează problema Comitetului pentru produse alimentare, fie din proprie inițiativă, fie la cererea reprezentantului unui stat membru.

(2) Reprezentantul Comisiei supune atenției comitetului un proiect de măsuri care trebuie adoptate. Comitetul își emite avizul asupra proiectului într-un termen pe care președintele îl poate

stabili în funcție de urgența situației. Avizul se emite cu majoritatea calificată prevăzută la articolul 148 alineatul (2) din tratat. Președintele nu participă la vot.

- (3) (a) Comisia adoptă măsurile propuse în cazul în care sunt în conformitate cu avizul comitetului;
- (b) în cazul în care măsurile propuse nu sunt în conformitate cu avizul comitetului sau în lipsa oricărui aviz, Comisia supune de îndată atenției Consiliului o propunere referitoare la măsurile care urmează să fie luate. Consiliul hotărăște cu majoritate calificată.

Dacă, la încheierea a trei luni de la data la care problema i-a fost sesizată, Consiliul nu adoptă nici o măsură, Comisia adoptă măsurile propuse.

Articolul 12

(1) Statele membre adoptă toate măsurile necesare pentru a se asigura că aditivii alimentari care aparțin categoriilor prevăzute în anexa I pot fi comercializați numai în cazul în care sunt conformi cu definițiile și normele stabilite de prezenta directivă și de anexele la aceasta.

(2) Statele membre nu pot interzice, restrânge sau obstrucționa comercializarea aditivilor alimentari, alimentelor sau ingredientelor alimentare din motive legate de aditivii alimentari, în cazul în care aceștia sunt conformi cu prevederile din prezenta directivă, din directivele specifice existente și din directiva cuprinzătoare menționată la articolul 3.

(3) Alineatul (2) nu aduce atingere dispozițiilor de drept intern aplicabile în lipsa dispozițiilor corespunzătoare din directiva cuprinzătoare menționată la articolul 3.

Articolul 13

Măsurile de armonizare a directivelor comunitare cu prezenta directivă se adoptă în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 11.

Articolul 14

(1) Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a se conforma prezentei directive în termen de 18 luni de la notificarea acesteia. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta. Măsurile luate:

— autorizează, după doi ani de la notificarea prezentei directive, comercializarea și folosirea aditivilor alimentari conformi cu prezenta directivă;

⁽¹⁾ JO L 33, 8.2.1979, p. 1.

— interzice, în termen de cel mult trei ani de la notificarea ⁽¹⁾ prezentei directive, comercializarea și folosirea aditivilor alimentari care nu sunt conformi cu prezenta directivă.

(2) Alineatul (1) nu aduce atingere dispozițiilor comunitare existente sau dispozițiilor de drept intern care, în lipsa directivei cuprinzătoare menționate la articolul 3, se aplică unora dintre grupele de aditivi alimentari sau prevăd produsele alimentare la care se pot folosi aditivii alimentari conformi cu prezenta directivă.

Articolul 15

Prezenta directivă se adresează statelor membre.

Adoptată la Bruxelles, 21 decembrie 1988.

Pentru Consiliu

Președintele

V. PAPANDREOU

⁽¹⁾ Prezenta directivă a fost notificată statelor membre la 28 decembrie 1988.

ANEXA I

Categorii de aditivi alimentari

Colorant
Conservant
Antioxidant
Emulsificator
Sare de topire
Agent de îngroșare
Gelifiant
Stabilizator ⁽¹⁾
Potențator de aromă
Acidifiant
Corector de aciditate ⁽²⁾
Antiaglomerant
Amidon modificat
Îndulcitor
Agent de afânare
Antispumant
Agent de glazurare ⁽³⁾
Ameliorator de făină
Agent de întărire
Agent de umezire
Agent de sechestrare ⁽⁴⁾
Enzime ⁽⁴⁾ ⁽⁵⁾
Agent de încărcare
Gaz propulsor și gaz de ambalare

⁽¹⁾ Această categorie include și stabilizatori spumași.

⁽²⁾ Aceștia pot acționa ca regulatori de aciditate în cele două sensuri.

⁽³⁾ Aceste substanțe includ lubrifiantii.

⁽⁴⁾ Includerea acestor termeni în lista de față se face fără a aduce atingere viitoarelor decizii sau mențiuni în legătură cu etichetarea produselor alimentare destinate consumatorului final.

⁽⁵⁾ Numai cele folosite ca aditivi.

ANEXA II

Criterii generale de utilizare a aditivilor alimentari

1. Aditivii alimentari se aprobă numai în cazul în care:
    - se poate demonstra o necesitate tehnică rezonabilă, iar scopul nu poate fi atins prin alte mijloace practicabile din punct de vedere economic sau tehnologic;
    - nu reprezintă nici un risc pentru sănătatea consumatorului la nivelul de utilizare propus, atât cât se poate aprecia pe baza dovezilor științifice disponibile;
    - nu induce în eroare consumatorul.
  2. Se poate lua în considerare folosirea aditivilor alimentari, dacă există dovezi că folosirea acestora ar avea avantaje demonstrabile pentru consumator, cu alte cuvinte este necesar să se stabilească situația pentru ceea ce se numește în mod comun „necesitate”. Folosirea aditivilor alimentari ar trebui să servească unuia sau mai multora dintre scopurile menționate la literalele de la (a) la (d), numai în cazul în care aceste scopuri nu pot fi atinse prin alte mijloace practicabile din punct de vedere economic și tehnologic și dacă acestea nu reprezintă nici un pericol pentru sănătatea consumatorului:
    - (a) pentru a păstra calitatea nutritivă a alimentației; o reducere intenționată a calității nutritive a alimentului se justifică numai dacă acesta nu constituie un element semnificativ al unei diete normale sau dacă aditivul este necesar în producția de alimente pentru grupuri de consumatori cu necesități nutritive speciale;
    - (b) pentru a asigura ingredientele sau constituenții din alimentele destinate grupurilor cu necesități nutritive speciale;
    - (c) pentru a mări capacitatea de păstrare sau stabilitatea alimentului sau pentru îmbunătățirea proprietăților sale organoleptice, cu condiția ca aceasta să nu modifice natura, esența sau calitatea alimentului astfel încât să înșele consumatorul;
    - (d) pentru a ajuta la fabricarea, prelucrarea, prepararea, tratarea, ambalarea, transportul sau depozitarea alimentului, cu condiția ca aditivul să nu fie utilizat pentru camuflarea efectelor utilizării unor materii prime necorespunzătoare sau a unor practici nerecomandabile (inclusiv neigienice) în cursul acestor activități.
  3. Pentru evaluarea posibilelor efecte dăunătoare ale unui aditiv alimentar sau ale derivatelor sale, acesta trebuie supus testelor și evaluărilor toxicologice corespunzătoare. Evaluările ar trebui să ia în considerare, de exemplu, orice efect cumulativ, sinergetic sau de potențare după folosire, precum și fenomenul intoleranței organismului uman față de corpii străini.
  4. Toți aditivii alimentari trebuie menținuți sub observație permanentă și trebuie reevaluați în cazul schimbării condițiilor de utilizare sau în urma apariției de informații științifice noi.
  5. Aditivii alimentari trebuie să respecte în permanență criteriile de puritate aprobate.
  6. Aprobarea pentru aditivii alimentari trebuie:
    - (a) să specifice produsele alimentare la care pot fi adăugați, precum și condițiile în care se adaugă;
    - (b) să se limiteze la cel mai scăzut nivel de utilizare pentru obținerea efectului dorit;
    - (c) să ia în considerare orice consum zilnic acceptabil sau o evaluare echivalentă, stabilită pentru aditivul alimentar respectiv, precum și consumul zilnic probabil din toate sursele. Dacă aditivul alimentar va fi folosit la alimentele destinate grupurilor speciale de consumatori, ar trebui avut în vedere orice consum zilnic posibil al aditivului alimentar de către persoanele din aceste grupuri.
-